

รู้จักหัวใจ IPM การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

แม้วิทยาการทางการเกษตรจะก้าวไกลเพียงใด แต่ก็ยังไม่มีสารเคมีที่กำจัดศัตรูพืชชนิดใดที่สามารถกำจัดศัตรูพืชโดยไม่มีผลข้างเคียงต่อผู้ใช้และผู้บริโภคจึงขอนำเสนอทางออกสำหรับการลดสารเคมีกำจัดศัตรูพืชโดยนำหลักสำคัญของการกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน หรือโครงการ IPM DANIDA มาฝาก

การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานนี้มีหัวใจสำคัญอยู่ 4 ประการด้วยกันคือ ปลูกพืชให้แข็งแรง ตรวจสอบผลอย่างสม่ำเสมอ เข้าใจและรักษาไว้ซึ่งศัตรูธรรมชาติ และเกษตรกรมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในระบบการกำจัดศัตรูพืช

สำหรับความหมายของการปลูกพืชให้แข็งแรงนั้น ถือเป็นหัวใจหลักของการทำการเกษตร เนื่องจากพันธุ์พืชที่แข็งแรงจะสามารถต้านทานศัตรูพืช และโรคต่างๆ ที่จะทำให้เกิดจากพืชได้ในระดับหนึ่ง ตัวอย่างของพันธุ์พืชที่แข็งแรงก็เช่น เลือกรพันธุ์ที่มาจากสายพันธุ์ที่ดี การเตรียมดินที่ดี มีอินทรีย์วัตถุที่พืชต้องการอย่างเพียงพอ เมล็ดและต้นกล้าแข็งแรงทนทานก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ การกำหนดระยะห่างของพืชให้เหมาะสมไม่แออัดจนเกินไปก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้ามวิธีตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสมรวมทั้งการให้น้ำและปุ๋ยอย่างเป็นระบบ และการ

ปลูกพืชหมุนเวียน พืชคลุมดินเพื่อลดการเสื่อมสภาพของดิน ล้วนเป็นเรื่องจำเป็นต่อการทำให้มีความแข็งแรงต้านทานโรค แมลง

ตรวจสอบผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นอีกภารกิจหนึ่งที่เกษตรกรจะต้องปฏิบัติอยู่เสมอ โดยที่เกษตรกรจะต้องติดตามสภาพความเป็นไปของพืช ซึ่งหมายรวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับพืชไม่ว่าจะเป็นทางด้านบวก และด้านลบ และเกษตรกรสามารถที่จะตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และลงมือปฏิบัติได้อย่างทันเวลาที่

เข้าใจและรักษาไว้ซึ่งศัตรูธรรมชาติ เกษตรกรต้องเรียนรู้กลไกธรรมชาติ ซึ่งเป็นเรื่องของสิ่งมีชีวิตที่ทำหน้าที่ควบคุมทางด้านชีวภาพ เช่น แตนเบียนไข่ศัตรูตัวร้ายของหนอนใยผัก ศัตรูพืชที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับพืชในตระกูล

กะหล่ำ เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก ฯลฯ โดยแตนเบียนไข่สามารถทำลายไข่ของหนอนใยผัก ได้อย่างมีประสิทธิภาพฉะนั้นหากเกษตรกรพบแตนเบียนไข่ หรือ มวนเพชรฆาต ซึ่งเป็นแมลงที่กินหนอนศัตรูพืชเป็นอาหารของพวกผักและผลไม้หลายชนิดเหล่านี้ในแปลงผักกะหล่ำ หรือ กะหล่ำไม่ควรพ่นสารเคมี ควรปล่อยให้ แตนเบียนไข่ จัดการกับศัตรูพืชตามกลไกของธรรมชาติ

และสุดท้ายเกษตรกรจะต้องมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในระบบการกำจัดศัตรูพืช ที่สำคัญต้องเข้าใจในระบบนิเวศน์เกษตร สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผลผลิตของตน และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนเกษตรกรด้วยกันได้

ด้วยความปรารถนาดีจาก โครงการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานฯ หรือ IPM DANIDA กรมวิชาการเกษตร www.ipmthailand.org และสามารถสอบถามข้อมูลได้ที่ 0-2579-9654-55

เดลินิวส์ หน้า 8 วันอาทิตย์ที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2546 ฉบับที่ 19,463

ดอกฮ็อพ (Hops)

“ฮ็อพ” เป็นพืชล้มลุกประเภทไม้เลื้อยมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Humulus lupulus* นิยมปลูกกันมากในประเทศแถบยุโรป เช่น อังกฤษ เยอรมนี สาธารณรัฐเชก นอกจากนี้ยังมีในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน และญี่ปุ่น เป็นต้น ฮ็อพเป็นวัตถุดิบที่สำคัญตัวหนึ่งในกระบวนการผลิตเบียร์ การใช้ฮ็อพในการผลิตเบียร์นั้น มีวัตถุประสงค์อยู่ 3 ประการ คือ 1) เพื่อให้ได้รสขม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเบียร์ ที่โคนกลีบของดอกฮ็อพจะมีอับละอองเรณูสีเหลืองใส ๆ ติดอยู่ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมีจะสามารถให้ความขมออกมาได้ 2) เพื่อช่วยให้โปรตีนตกตะกอนเร็วขึ้น เนื่องจากกลีบดอกของ ดอกฮ็อพจะมีสารที่เรียกว่า โพลีฟีนอล ซึ่งจะไปจับตัวกับโปรตีน ซึ่งมีอยู่ในเวิร์ท (ของเหลวที่ได้หลังจากการต้มข้าวมอลต์) ทำให้โปรตีนตกตะกอนเร็วขึ้นและทำให้เบียร์ใส 3) เพื่อช่วยให้เบียร์มีกลิ่นหอม เนื่องจากมีสารน้ำมันหอมระเหยที่บริเวณอับละอองเรณูของดอกฮ็อพ ซึ่งจะให้กลิ่นหอมที่เป็นลักษณะเฉพาะของเบียร์ ฮ็อพที่ดีและมีชื่อเสียงมากเป็นฮ็อพที่ให้กลิ่นหอมชื่อ “ชาซ” มีถิ่นที่มาจากประเทศสาธารณรัฐเชก ในสมัยก่อนจะใส่ฮ็อพทั้งดอกลงไปในการทำเบียร์ แต่ปัจจุบันมีการอัดให้เป็นเม็ดเล็ก ๆ หรือสกัดเอาความขมและน้ำมันหอมระเหยออกมาใช้เพื่อสะดวกในการขนส่ง.

โครงการเผยแพร่ความรู้และผลงานทางวิชาการผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี